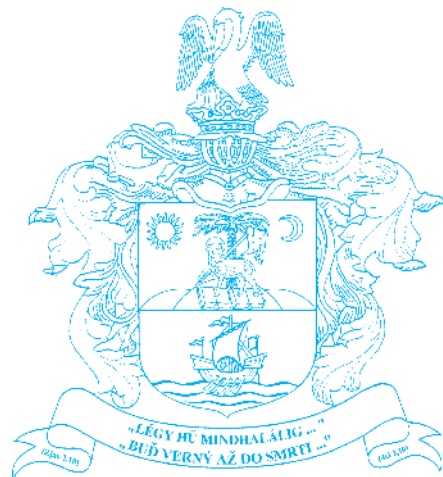

KALVÍNSKE HLASY

ÚRADNÝ ORGÁN

REFORMOVANEJ KREŠŤANSKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU

Ročník LXXXVIII.

Číslo 10.

Komárno, október 2017

Cena 30 centov

MY, REFORMOVANÍ

Reformácia prežíva v tomto roku svoje okružle päťsté výročie. Dospela a čas ukázal jej opodstatnenie a nezameniteľné miesto v našom živote. V začiatkoch ju niektorí považovali za rúhanie, buričstvo alebo dobrodružstvo s neistým koncom. Jej nositelia a šíritelia boli odsudzovaní a zaznávaní, často ich prenasledovali ako kacírov. Jubileum reformácie nás vedie k zamýšľaniu sa nad jej bytostným významom, ktorý viditeľne silnie. Udomácnila sa v našom povedomí, ale isto i v našich srdciach.

Na jednom ekumenickom podujatí u gréckokatolíkov som mal rozhovor s ich mladým kaplánom, ktorý počas neho zdôraznil blížiacu sa reformačnú výročiu. Povedal s uznaním toto: *Prejde už 500 rokov, čo trvá reformácia.* Pomyslel som si: *Aha, ako nás iní vidia a hodnotia.* Naozaj, roky utekajú, ale hodnota vždy zostáva. Životopisy svätých vymenilo Písmo, kríže na kostoloch nahradili hviezdy a kohúty, omšu a odpustky bohoslužba, pápeža úplne zastal Pán Ježiš Kristus. Reformácia je určite Božie dielo, ktoré ľudia ani zlo nedokázali nijako zničiť.

Zamyslime sa nad tým, čo máme doma staré päťsto rokov. Je vôbec niečo také? Uvedomujeme si tú hĺbku? Dnes je všeobecný trend medzi ľuďmi vracat' sa ku svojim koreňom. V časoch konzumného a hektického života vyhľadávať podstatu. Môžeme sa vierou vnoriť do ducha reformácie, ktorý neobchádza ani našu modernú vysoko technologickú súčasnosť.

Dnes už iba nostalgicky spomíname na značné množstvo ľudí, hrnúcich sa do zhromaždení, ktoré boli v nedelu doobeda aj poobede. Nezriedka ranné a týždenné kajúce bohoslužby pred večerou Pánovou. Početné stretnutia mládeže a dostatok záujmu o pastierske povolanie. Na prvé rady kostolných lavíc zaplnených presbytermi a ich rodinami. Na budovateľov kostolov a fár, zanietých zvonárov, kan-

torov a kostolníkov a vždy obetavých farárov a ich manželky.

Medzi našich reformovaných stredoškólkov som na začiatku tohto školského roka rozdal niekoľko otázok, na ktoré písomne odpovedali. Z ich anonymných odpovedí vyplýva, že v kostole sa im páči. Nepáči sa im, keď sa prítomní ľudia navzájom ohovárajú či hodnotia oblečenie. Piesne zo Spevníka sú väčšine pekné, niektorým zase sú príliš pomalé, zopár z nich by skrátilo bohoslužbu. Podľa mladých by mala byť v kázňach reč o Bohu, o živote, o športe, o spravodlivosti, o povinnostiach, o migrantoch či problémoch vo svete. Podľa vlastných odpovedí sa modlia, majú aj reformovaných priateľov. Pozorujú i svoje okolie, reformovaných, ktorých poznajú, a hodnotia ich celkom kladne. Doma im hovoria, aby chodili do kostola alebo idú priamo s rodinou, ako je uvedené v odpovediach.

Nestačí však už slastne spomínať a žiť len z požehnannej minulosti. Ján Kalvín dával vždy veľký dôraz na sebazpoznanie hriechnosti každého človeka. Len tak sa pozdvihne, keď si bytostne uvedomíme vlastnú biedu a oproti tomu veľkú slávu Božiu. Ktorý moderný človek si dnes pripustí, že je nič, že je len prach? Zálaha pestrých informácií, ktoré sa na nás valia, nám zatemňuje rozum. Neuvažujeme o Bohu, možno až na smrteľnej posteli. Krásny a čistý biblický život je v zabúdaní.

Reformáciu sme zdedili z Božej milosti po našich

vzácných predkoch. Priniesli obeť, boli zaznávaní, prenasledovaní, a zvíťazili. Napodobňujme ich vieru! Na vinici reformácie je vždy plno práce, či sme tu od samého rána alebo od popoludnia. Objavujme ďalej v Písme jej podobu, rozkvet Ducha a ovocie života v nej. Nech Vás všetkých reformovaných zachová a požehná Svätý, Svätý, Svätý!

Juraj Gajdošoci

Dňa 31. októbra 1517 pribil augustiniánsky mních Martin Luther 95 téz na dvere zámockého chrámu vo Wittenbergu. Tézy, v ktorých sa postavil proti predaju odpustkov, mali vyvolať verejnú diskusiu. Za 14 dní sa rozšírili po celom Nemecku a dali do pohybu tok dejín. Tento mesiac si pripomíname 500 rokov od tohto odvážneho skutku a pridávame niekoľko Lutherových myšlienok: (1. téza) Keď náš Pán a Majster hovorí: „Pokánie čiňte“ atď., tak chce, aby celý život Jeho

veriacich na zemi bol ustavičným pokáním. (4. téza) Preto Boží trest trvá, kým človek má v nenávisti sám seba, to je pravé vnútorné pokánie, totiž až po prechod z tohto do večného života. (36. téza) Každý kresťan, ktorý pociťuje pravú ľútosť nad svojimi hriechmi, má úplné odpustenie trestu aj viny, ktoré mu patrí aj bez odpustkov. (94. téza) Kresťanov treba napomínať, aby sa usilovali nasledovať svoju hlavu – Krista – aj cez kríž, smrť a peklo.

Pred tvárou Hospodina

Milostivý a láskavý Bože, v svojom Synovi Ježišovi Kristovi nás chceš vykúpiť z našich hriechov. Ten po svojej obeti, zakladá mocne svoju cirkev, ktorú nepremôžu ani brány pekelné. Vieme, Pane, že Tvoja ruka ju chráni, ale daj nám skrúsené srdce, aby sme Ti v nej úprimne a odovzdane prinášali chvály a radovali sa z daru Tvojho, ktorý nám dávaš v podobe svätých znakov na odpustenie našich hriechov. Naplňaj nás Duchom svojim, aby to čisté Slovo bolo zachované pre ďalšie generácie. Sám oslov prosíme tých, ktorí si nenašli doposiaľ cestu k Tebe, ale aj tých, ktorí len v iných denomináciách sa nadejajú na spasenie, že to tak nie je. Ty sám nám žehnaj, aby sme Teba úprimne oslavovali tu, a raz aj tam večne v nebesiach. Amen.

Tibor Sabovik

stredoveku, ale omnoho ďalej späť, až do staroveku, a tu konfrontovať s otázkou, či nie sme aj my zrelí dnes na zmenu, o akej dostal prísľub kedysi Izrael slovami proroka: „*lebo vylejem vody na žízňivé a potoky na sušinu*“ (Iz 44,3a). Potrebujeme sa stále znovu obnovovať, ale potrebujeme takisto aj obživenie – ako suchá (hoc aj trnia a kameňov zbavená) pôda. Zaiste, oživenie nie je v našej moci. Môžeme mu však ísť v ústrety a pripravovať ho cestou osobného pokánia. Nie je to ľahké, pretože to znamená seba vzdávanie, obetovanie. Ale len takto môžeme očakávať výsledok, ktorý nesklame. „*ak nezomrie pšeničné zrno,*

keď padne do zeme, zostane ono samotné; ale ak zomrie, donesie mnoho úžitku“ (Jn 12,24).

Ján Semjan

MYŠLIENKY

OBNOVA VERZUS OBŽIVENIE

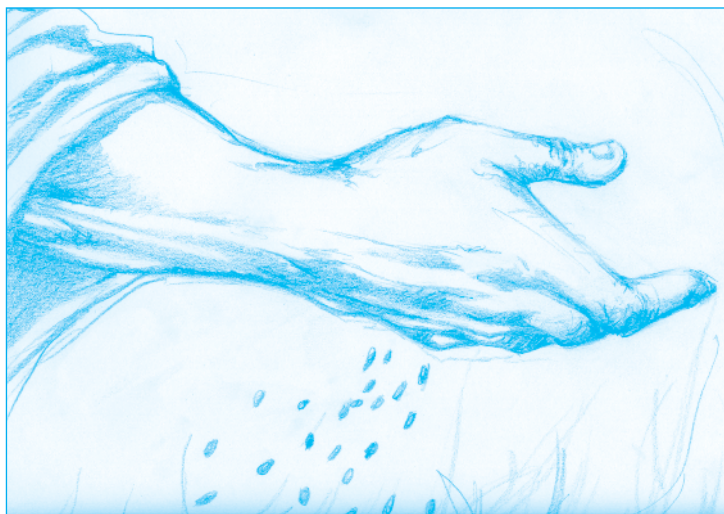
Aj naša cirkev žije v týchto dňoch oslavami 500. výročia vzniku Reformácie. Usporiadávajú sa rôzne podujatia, slávnosti, semináre. A má to svoje opodstatnenie. Ide predsa o výrazný a nie nepodstatný zlom v dejinách cirkvi.

Bolo by to však málo, keby sme pol tisícročie existencie protestantského kresťanstva končili iba pri spomienkach či krčkovitom dotahovaní dôsledkov reformačných zápasov do našej súčasnosti.

Sme v 21. storočí a naše cirkevné spoločenstvá v situácii, v akej sú. Vieroučné zápasy nás už dávno netrápia, písanie katechizmov a vieroučných kníh tiež nie je v kurze.

Zato máme „google“, ktorý „vie všetko“, a pred sebou „svet“, ktorý vôbec nemusíme dobýjať, pretože sa mu samy (a niekedy aj ochotne) poddávame. Takže na rozdiel od našich reformačných predkov nemusíme dennodenne zápasit s tým, že sme vydaní na milosť vrchnosti. Nemusíme sa nikde v ústraní chvieť o uchovanie svojej tolerovanej identity. S veľkou prajnosťou môžeme stavať, organizovať, rekonštruovať. Ibaže ako keby čoraz viac nad nami visel zlovestný tieň únavy, skepsy, lahostajnosti, nedôvery, vlažnosti. A je o to zlovestnejší, čím nás je menej, ba čo viac v tej malosti aj viac rozpačitých, neurčitých, bojazlivých, pozdrievavých, kritických. V podobenstve o rozsievачovi hovorí Pán Ježiš o štyroch typoch pôd: chodník, skalnatá pôda, tľ-

nie a úrodná roľa. V každom z nás môže byť kedykoľvek ktorákoľvek z nich. Prorok Izaiáš nás však v súvislosti s pôdou upozorňuje ešte aj na iný rozmer. Neprítomnosť kamenia, trnia a všelijakej buriny je pre budúcu úrodu určite veľmi dôležitá. Ale môžeme sa pýšiť vieroučne sterilným prostredím, môžeme byť obklopení kvalitnou infraštruktúrou a rôznymi vymoženosťami do-

by, keď v tom nebude život, je všetko na nič.

500. výročie reformácie nás preto chce vrátiť nielen do obdobia vrcholiaceho

Čo znamená dnes byť reformovaným?

Po formálnej stránke to znamená patriť do cirkvi, ktorá sa musí snažiť, aby bohatstvo svojho učenia vedela komunikovať zrozumiteľným spôsobom. Neformálne mi prívlastok „reformovaný“ neustále pripomína nutnosť nechať sa formovať Slovom živého Boha uprostred všetkých okolností života.

Lenka Brecková, Tušice

List písaný Efezanom z väzenia (Apoštolova modlitba z 1. kapitoly)

Tento list, tak ako aj niektoré iné (Kolosanom, Filipanom, Filemonovi), je písaný z väzenia. Čakali by sme teda, že sa v ňom dočítame o niektorých ťažkostiach či sťažnostiach, ktoré s väzením súvisia. Ale na naše počudovanie sa ani v tomto liste, ale ani v ďalších podobných s ničím takým nestretávame, ba tu hneď po úvodnom pozdrave máme pred sebou dlhú, zložito vyjadrovanú modlitbu, plnú slov vďaky Bohu, „ktorý nás požeňnal všetkým duchovným požeňnaním, cez naše spoločenstvo v Kristovi v nebesiach“ (3b v.). Akoby apoštol bol plný radostnej chvály a nenachádzal dost slov, aby nimi vyjadril svoju vďačnosť Bohu za všetko, čo pre nás urobil a čím všetkým nás požeňnal. Možno, že oveľa viac vďačnosti by mali obsahovať naše modlitby! Keďže Boh nás požeňnal v Kristovi, tak apoštol sa snaží viacerými slovami a obrazmi vyjadriť, čo všetko obsahovalo to požeňnanie, ktoré nám Boh v Kristovi daroval.

„Ved' ešte pred stvorením sveta si nás vyvolil“ (4a v.). Často počujeme svedectvá ľudí o tom, ako si Krista vyvolili. Nemusi v tom byť len samochvála, ale dôraz na dôležitý medzník v ich živote. Apoštol nám však pripomenie, že oveľa dôležitejšie je to, že si on vyvolil nás, a to nie až potom, keď my sme to urobili, či len chápali, či dokonca boli na svete, ale bolo to ešte pred stvorením sveta, keď Kristus už od večnosti jestvoval. Tak teda istota nášho spasenia nespočíva v nás, ale v ňom. Aby túto istotu potvrdil, pokračuje vo výpočte a chvále Kristovho diela.

„Podľa svojej milostivej vôle nás predurčil, aby sme boli skrz Ježiša Krista jeho synmi (a dcérami) na chválu a slávu jeho

milosti“ (5–6a v.). Stali sme sa Božími deťmi v Kristovi a keďže sme nimi, stali sme sa pre Neho tiež dedičmi Božími. Márnotratný syn premrhal synovské dedičstvo a vie, že už nemá právo volať sa synom, ale jeho i nás zo svojej milosti Boh Otec prijal (adoptoval) za svoje deti, a to skrz Krista.

Výpočet slov, čo všetko nám Boh v Kristovi daroval, pokračuje: „V ňom máme skrz Jeho krv vykúpenie a odpustenie“ (7a v.). (Obraz „vykúpenie“ vychádza z oblasti vykúpenia otroka. Aby sa stal slobodným, musel za neho niekto zložiť výkupnú cenu. Za nás, otrokov hriechu a smrti, bola zaplatená výkupná cena, nie zlato či striebro, ale krv Božieho baránka – Krista). To všetko sme nedostali pre nejaké naše zásluhy, ale len a len z milosti pre Kristove zásluhy. V tom všetkom, čo nám Boh v Kristovi už daroval, má On moc nás zachovať až do konca. On svoju silu a moc dokazuje rôznym spôsobom, ale dokázal ju najmä tým, že vzkriesil ukrižovaného Krista z mŕtvych, a tým ho oslávil a posadil po svojej pravici, kde nám chystá tiež miesto.

Toto oslávenie a povýšenie Krista znamená povýšenie nad každé panstvo a každé meno, a to nielen v tomto, ale aj v budúcom veku. Všetko je podrobené pod Jeho nohy a On je pánom všetkého a hlavou cirkvi. (O cirkvi bude reč podrobnejšie v 2. kapitole, ale už tu je zdôraznené, že patríť Kristovi znamená: byť súčasťou, údom jeho tela, ktorým je cirkev, a že nie je možné patríť Kristovi, našej hlave, ak nie sme súčasťou a údmí jeho cirkvi.)

Táto časť modlitby je vlastne vďakou a oslavou Boha za jeho dielo, vykonané pre

nás v Ježišovi Kristovi. Druhá časť však už je viac prosbou. Veď kresťan, kým žije na zemi, žije vierou, a nie videním. Mnoho obdržal a neprestáva za to ďakovať, ale viera ešte nie je v cieľi, je to beh k cieľu, ktorý máme pred sebou (por.: Fil 3,12–14). To, čo sme dostali v minulosti a dostávame v prítomnosti, je len akási záloha a závdavok toho, čo je pre nás pripravené v budúcnosti. A jedno z nebezpečenstiev, s ktorým sa stretával vo svojej dobe bolo, že sa prítomné spasenie pokladalo za vrchol a plnosť (por.: 2Tim 2,18).

Ale nádej kresťanov znamená, že napriek vďačnosti za prítomnosť hľadí dopredu a neprestáva očakávať plnosť toho, čo dnes vierou prijíma. Aby k strate tejto nádeje nedošlo, aby ju kresťania nestratili zo zreteľa, za to sa apoštol modlí, aby Boh „osvietil oči vášho srdca, aby ste vedeli, čo je to za nádej, do ktorej On povoláva, čo je to za bohatstvo Jeho slávneho dedičstva“ (18a). Kresťania síce žijú z bohatstva Božích darov v prítomnosti, ale ich očakávanie a nádej má byť obrátená smerom do budúcnosti, lebo to najlepšie ešte nebolo, ale len bude v budúcnosti.

Ale keďže v tomto zápase omdliavame a viera je ohrozovaná zvonku i z vnútra, potrebujeme silu, ktorá je väčšia než len naša, preto máme dar modlitby. Boh má dosť sily, veď ju dokázal vzkriesením a povýšením Krista nad všetko, aby i nás v tejto nádeji zachoval.

Preto treba za túto silu vernosti prosiť nielen za seba, ale aj za spoločenstvo cirkvi. Modlitba, ako prosba za zbory a cirkev, je prostriedok, ktorý máme, a preto ju neprestávajme využívať!

Ján Janovčík

REFORMAČNÉ ZÁSADY

Máme výsadu, že žijeme, keď si pripomínáme viac výročí, tak nech to bude vidieť aj na nás samotných. Vstúpme do seba a venujme viac času tomu pokrmu duchovnému ako tomu telesnému. Držme sa týchto zásad a podľa nich nech sa odvíja aj náš duchovný život. Aby sme verili, musíme mať vieru, ktorá je podstatou toho, na čo sa človek nádeja, presvedčením o veciach, ktoré sa nevidia.

Veríme, že Boh stvoril tento svet, On ho riadi a spravuje. Keď veríme v Boha, veríme aj v Ježiša Krista, Jeho Syna, ktorého vzkriesil z mŕtvych, aby nás mohol oslobodiť z našich hriechov a zobral si nás raz k sebe. Rovnako veríme v Ducha Svätého, ktorý našu vieru posväcuje.

Druhou reformačnou zásadou je: jedine **Písmo**. Žiť máme podľa jeho Slova, Písma svätého. Nech je nám príkladom samotný náš Vykupiteľ Ježiš Kristus, ktorý považoval duchovný pokrm za prvoradý. Aj štyridsať dní, keď sa postil a v rozhovoroch so svojim Otcom Mu potvrdzoval, že chce činiť len Jeho vôľu. Popasujme sa aj my s modlitebným zápasom a študujme dôkladnejšie Písmo sväté!

Ďalšou zásadou: jedine **milosť**, je cnosť pre nás najvyššia, lebo práve Ježiš Kristus je milosť Božia, aj to, že milosť je v ňom a On ju dáva. Boh sa k nám priznáva vo svojom Synovi, napomínajúc a dosvedčujúc nám, že je to tá pravá Božia milosť, ku ktorej sme prišli a v ktorej stojíme.

Lebo vieme, že len z Jeho milosti sme spasení.

Štvrtou reformačnou zásadou je: **vykúpenie** skrz Krista. Tak ako milosť, aj vykúpenie dostávajú zadarmo všetci, ktorí Ho úprimne a z celého srdca milujú. Veď náš záchranca preto dal život za nás, aby nás vyslobodil z odcudzenia od Boha a od hriechu, ktorý nad nami panuje. Vykupujme čas tak, aby sme svojim chovaním a slovom vydávali svedectvo o Kristovi, našom Vykupiteľovi. Tak ako aj naši reformátori sa opierali jedine o Bibliu, Písmo sväté a to im pomohlo odbiť pukušiteľa a tiež najst' odpovede na sporné otázky našej viery. Berme preto častejšie do rúk tú Knihu kníh, lebo jedine v nej nájdeme posilu prekonať všetky ťažkosti a starosti života. Nech nám v tom náš Pán pomáha!

Tibor Sabovik

Lutherov protest obsahoval 95 téz. Pozrime sa spoločne na niektoré z nich.

Najznámejšia je prvá téza: „**Keď náš Pán a Majster hovori: »Pokánie činite« atď., tak chce, aby celý život Jeho veriach na zemi bol ustavičným pokáním.**“ Táto prvá téza pramení z biblického textu: „*Keď Jána uväznil, prišiel Ježiš do Galiley, zvestoval evanjelium Božie a hovoril: Naplnil sa čas a priblížilo sa kráľovstvo Božie; pokánie činite a verte v evanjelium!*“ (Mk 1,14–15). Pán Ježiš začal svoje verejné pôsobenie dôrazom na pokánie. Martin Luther začína rovnako. Mohli by sme stručne povedať, že 95 téz je zameraných na kritiku predávania odpustkov. Odpustky súviseli s odpustením. Biblická cesta k odpusteniu vedie cez pokánie. Pokánie znamená zmenu zmysľania. Ak sa človek v reformačnej dobe nezahľbil do Písma, tak odpustky v podstate každému vyhovovali. Cirkev mala spoľahlivý prísun financií, ľudia mali úľavu pred trestom za svoje hriechy. Luther svojimi tézami volá cirkev na cestu pravdy. Odpustky boli vo svetle Písma zásadným prekrútením Božej pravdy.

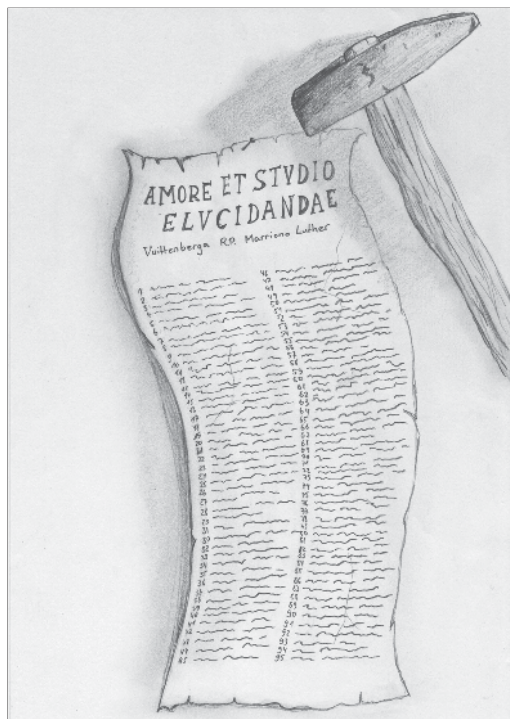
Luther na toto prekrútenie vo svojich tézach výstižne poukazuje: 27. „**Ľudské rečičky kázu tí, čo tvrdia, že len čo groš vhoďený do truhlice zazvoní, duša vyletí z očistca.**“ 28. „**Isté je to, že len čo groš zazvoní v truhlici, narastá zisk a lakomstvo, avšak pomoc a príhovorná modlitba cirkvi závisí jedine od Božej dobrej vôle.**“ V liste Rímskym, ktorý Luthera podnietil ku protestu voči predaju odpustkov, je napísané: „*A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovením mysle, aby ste vedeli rozpoznať, čo je vôľa Božia, totiž, čo je dobré, milé a dokonalé*“ (Rím 12,2). Ak sa človek pripodobňoval svetu a nezamýšľal sa nad Písmom, tak sa mu zdalo, že peniazmi si môže kúpiť uvoľnenie duše z očistca. Ak však človek nechal svoju myseľ formovať Božím slovom, tak videl to, čo Luther vystihol v uvedených 27. a 28. tézach.

Luther v ďalšej časti téz poukazuje aj na biblickú cestu k odpusteniu. 36. „Kaž-

Význam Lutherových téz pre dnešnú cirkev

dý kresťan, ktorý pociťuje pravú ľútosť nad svojimi hriechmi, má úplné odpustenie trestu aj viny, ktoré mu patrí aj bez odpustkov.“ Túto tézu potvrdzuje slovo: „*Ak vyznávame svoje hriechy, On je verný a spravodlivý, aby nám odpustil hriechy a očistil nás od všetkej neprávosti*“ (1Jn 1,9).

Biblia však hovorí aj o tom, že kresťan má dávať peniaze na dobročinnosť. Tento biblický dôraz vystihujú nasledovné tézy: 43. „**Kresťanov treba poučovať, že ten, kto chudobnému dáva, núdzne mu požičiava, lepšie robí, ako keby si kúpil odpustky.**“ Cirkev prezentovala, že má poklad odpustkov, ktoré za peniaze udeľovala hriešnikom. To však nebola pravda. Luther poukazuje na skutočný poklad: 62. „**Opravdivým pokladom cirkvi je však sväté evanjelium o Božej sláve a milosti.**“ 63. „**Tento poklad je však, prirodzene, vo veľkej nenávisti, lebo pôsobí, že prví budú poslednými.**“ Evanjelium však hriešnej podstate človeka nevyhovuje, lebo ju demaskuje, a vedie človeka k tomu, aby zaprel sám se-

ba. Pri kupovaní odpustkov sa človek nemusel zaprieť, stačilo zaplatiť a mohol žiť po starom. Bez pokánia. Evanjelium nám ponúka odpustenie a Božiu milosť, ale zároveň nás volá k nasledovaniu Pána Ježiša.

A práve k tomu nás pozývajú posledné dve tézy: 94. „**Kresťanov treba napomínať, aby sa usilovali nasledovať svoju hlavu – Krista – aj cez kríž, smrť a**

peklo.“ 95. „**A nech sa viacej spoľahnú na to, vchádzať skrze mnohé súženia do kráľovstva nebeského než na bezstarostný prelud, že je pokoj.**“ Pán Ježiš hovoril často otvorene o tom, že cesta za Ním je ťažká. V Písme čítame: „*utvrďovali duše učeníkov, povzbudzujúc ich, aby zotrvali vo viere, a že: Cez mnohé súženie musíme vojsť do kráľovstva Božieho*“ (Sk 14,22).

95 téz Martina Luthera sa teda začína dôrazom na pokánie a končí sa tým, že cez mnohé súženia máme vchádzať do Božieho kráľovstva. Medzitým vyvracia nebiblickú cestu, ktorá bola v jeho dobe veľmi populárna, a mala mocných zástancov.

V čom sú jeho tézy aktuálne aj dnes, po 500 rokoch? Uvedomme si, že Luther svoje tézy postavil na nadčasových pravdách Nového zákona. Približne 1500 rokov po vzniku Nového zákona dal základné novozákonné pravdy do kontrastu s vtedajšou dobou. Nebol revolucionár, ale konzervatívny reformátor. Nevytváral nič nové, ale snažil sa o re-formu. Teda nie o novú formu, ale o reformu. O návrat ku pôvodnému tvaru. Základný tvar cirkvi bol daný Novým zákonom, čiže učením apoštolov. Luther mohutne prehovoril ku vtedajšej dobe, že 1500 rokov staré zásady treba brať stále vážne. Lebo sú nadčasové.

Aj dnešná cirkev potrebuje žiť v ustavičnom pokání. Aj dnes je dôležité, aby sa cirkev nepripodobňovala tejto dobe, ale stála na pravde Písma svätého. Aj dnes je potrebné učiť, že cez mnohé súženia vchádzame do Božieho kráľovstva, aj dnes je potrebné učiť, že evanjelium je vzácny poklad, ktorý však človeka pohoršuje.

V reformačnej dobe bolo pre svet pohoršujúce povedať, že predaj odpustkov je klamstvo. V čase nacizmu bolo pohoršujúce povedať, že nad Židmi sa nemáme povyšovať. V čase socializmu bolo pohoršujúce povedať, že Boh stvoril tento svet. Dnes je pre tento svet pohoršením, ak cirkev povie, že manželstvo je len a len zväzok muža a ženy. Pohoršenie vyvoláva aj pravda o tom, že spoložitie muža a ženy pred manželstvom je hriech.

Svet si vždy niečo nájde, čo mu bude v zvesti Písma prekážať. Ale cirkev sa musí Písma pevne držať v každej dobe!

Juraj Brecko

Synodná rada na svojom 23. zasadnutí, ktoré sa konalo 8. septembra 2017 v Jelke, schválila nasledujúce uznesenia:

- Jednohlasne schválila rokovací poriadok doplnený o nové body rokovania.
- Obsahovo schválila zápisnicu z 20. a 21. zasadnutia, schválenie zápisnice z 22. zasadnutia odročila.
- Synodná rada aj naďalej považuje za potrebné vybudovať pastoračnú službu v oblasti rodiny a zamestnania, ale predostretý návrh neschválila.
- Povoľuje Reformovanému cirkevnému zboru Ďurkov vyhlásenie celocirkevnej zbierky na rekonštrukciu kostola.
- Synodná rada súhlasí s voľbou duchovného zboru Tekovské Lužany.
- Synodná rada ďakuje Nikolett Kovács za informáciu a oslovuje ju, aby v záujme udržania svojej duchovenskej spôsobilosti postupovala zákonným spôsobom.
- Povzbudzuje členov našej cirkvi, aby sa v čo najväčšom počte zúčastnili na slávnosti, ktorá je plánovaná v Budapešti dňa 31. októbra 2017.
- Synodná rada – poďakujúc sa duchovnej za jej doterajšiu službu – na žiadosť

Kiss Pálné spoločnou dohodou s platnosťou od 30. septembra 2017 ukončuje s ňou pracovný pomer.

- Synodná rada sa uznášala o tom, že na valnom zhromaždení Spoločenstva európskych cirkví bude našu cirkev zastupovať synodný radca Attila Palcsó a 1 ním určená osoba.
- Schválila hlásenie Reformovaného gymnázia Mihály Tompu o školskom roku 2016/2017.
- Podanie Lindy Michalkovej brala na vedomie, zároveň jej dala na vedomie, že keby chcela nastúpiť do služby, má sa o potrebných krokoch informovať na Kancelárii synody.
- Brala na vedomie, že Peter Korpa ukončil svoje teologické štúdiá a rozhodla sa pozvať ho na najbližšiu I. skúšku duchovenskej spôsobilosti.
- Na dobu od 1. októbra 2017 do 31. marca 2018 zamestná Marcella Milena ako prideleného seniorátneho duchovného v Gemerskom reformovanom senioráte.
- Brala na vedomie, že – na žiadosť Miklósa Nyékého – naša cirkev s ním s účinnosťou od 31. augusta 2017 rozviazala pracovný pomer dohodou.
- Z rámca Reformácie 500. Všeobecného fondu schválila čiastku 500 eur na vy-

danie CD Spevokolu maďarských pedagógov na Slovensku Lajosa Vassa pri príležitosti 500. výročia reformácie.

- Opätovne žiadala komisiu pre organizovanie podujatí Reformácia 500. a Kanceláriu biskupa, aby do 30. septembra 2017 pripravili program pamätnej synody a zoznam pozvaných.
- Schválila výsledky I. a II. skúšky duchovenskej spôsobilosti.
- Synodná rada sa uznášala o tom, že duchovným Szilárdovi Harisovi, Éve Mátyás a Klaudii Takács prisudzuje plnú duchovenskú spôsobilosť.
- Uznášala sa o tom, že pokladničku pamätnej synody pridelí Reformovanej základnej škole vo Vojanoch.
- Prednášajúcim, navrhnutým Teologickou fakultou Univerzity Jánosa Selyeho, udeľuje povolenie na vyučovanie „Veniam docendi“.
- Synodná rada si v tomto roku želá vydať publikáciu „Sprievodca čítaním Biblie“ v minimálnom počte 3000 kusov.
- Súhlasila s tým, aby 2 publikácie vydané Teologickým inštitútom J. Calvina boli za symbolickú cenu 10 eur distribuované do parochiálnych knižníc našich cirkevných zborov.

Slávnostná bohoslužba vo Vajkovciach

Prvá septembrová nedeľa v reformovanom kostole vo Vajkovciach mala mimoriadny charakter, pretože sa spomínalo na našich vodcov (*Žid 13,7*). Je vhodné v dnešnej dobe si v duchu 500. výročia Reformácie zaspomínať aj na tých, ktorí nám hlásali Božie slovo, a učili nás Božej múdrosti.

Vo Vajkovciach sa 3.9.2017 uskutočnila slávnostná bohoslužba venovaná spomienke na pôsobenie rodiny Kozárovej v tomto zbere.

Už v roku 1920 tu začal ako farár pôsobiť Alexander Kozár st. Zvestoval tu nielen Slovo Božie, ale celým svojím životom sa dokazoval ako verný pastier Božieho ľudu, ktorý mu bol zverený. Obidvaja jeho synovia pokračovali v jeho šlapajach a tiež sa stali farármi. Tejto radostnej skutočnosti sa Alexander Kozár st. dožil ešte počas svojho života. Zomrel v roku 1948 a po ňom nastúpil ako farár vo Vajkovciach jeho starší syn Alexander Kozár ml. Jeho mladší syn Ľudovít Kozár slúžil ako farár mnohé roky v Bohdanovciach. Alexander Kozár ml. pôsobil vo Vajkovciach do roku 1959, potom odišiel s rodinou do Cestic.

Vo Vajkovciach sa rodine narodili dve deti – Éva a Péter, ktoré sa tiež stali reformovanými farármi. Éva Szabó-Kozár je reformovanou farárkou v Pribeníku, jej syn Krisztián je reformovaným farárom vo Veľkej Ide a Šaci, dcéra Noémi v Budapešti.

Bohužiaľ, Péter Kozár st. už nie je medzi nami, zomrel vo veku 62 rokov. No jeho syn Péter Kozár ml. je tiež reformovaným farárom. Niečo úžasné! Po štyri generácie rodiny Kozárovej sa tiahne ako červená niť služba Pánu Bohu a blížnym, skrze tých, ktorí si túto nádhernú životnú cestu zvolili, a verne po nej kráčajú. No a táto cesta služby sa začala práve vo Vajkovciach, čo si nesmierne vážime a pripomíname.

Na úvod bohoslužieb všetkých prítomných hostí v počte 19 z rodiny Kozárovej privítal vajkovský reformovaný farár Marián Hamari. Kázňou Slova Božieho poslúžil Krisztián Szabó, syn Évy Szabó-Kozárovej. Kázal na text Dávidovej modlitby z 2Kráľ 22. Okrem výstižného výkladu Božieho slova povedal, že neprišiel iba spomínať, ale ďakovať Pánu Bo-

hu, že môže stať na kazateľnici, kde zvestoval Božie Slovo jeho prastarý aj starý otec.

Rovnako sa k zhromaždeniu prihovorela aj Éva Szabó-Kozár. Spomínala na svojho otca, starého otca i strýka, ktorí boli vernými a neúnavnými Božími služobníkmi. Spomínala na krásne roky detstva, ktoré prežila so svojou rodinou vo Vajkovciach. Prečítala aj zabudnuté svedectvo o tom, ako sa jej starý otec so synmi v čase 2. svetovej vojny zaslúžili o záchranu vajkovských mužov pred odvedením nemeckou armádou. Hovorila aj o diakonickú službu domova Dobrý Pastier, ktorý založila a spravuje v Pribeníku. Potom jej kurátor zboru, Rudolf Fazekáš a pokladník Ján Mato odovzdali výtazok zbierky a dar zboru pre túto službu vo výške 2000 eur.

Záverečnú modlitbu predniesol Péter Kozár. Slávnostnú atmosféru umocnil vajkovský spevokol spevom krásnych piesní. Po bohoslužbe bola pre pozvanú rodinu pripravená slávnostná večera, počas ktorej sa spolu s presbytermi a členmi spevokolu mohli venovať ďalším spomienkam a rozhovorom.

Božena Fazekášová

Milé deti, neviem, či máte radi dejepis, ale aj napriek tomu by som sa vám rád predstavil. Možno sa vám podarí uhádnuť, kto som. Žil som veľmi dávno a spôsobil som niečo, čo som pôvodne ani nemal v úmysle. Založil som novú cirkev, ale pôvodne som chcel obnoviť tú svoju.

Určite to poznáte aj zo svojho života, povieť vetu a ona ide a začne si žiť svojím vlastným životom. Zopár mojich viet, ktorými som chcel vyvolať obyčajný rozhovor, pobúrilo celý svet. Chcel som, aby sa vzdelaní teológovia, všetci farári a biskupi – s pápežom na čele – zamysleli nad tým, či je to naozaj možné, aby nám boli odpustené naše hriechy vďaka tomu, že nejakí svätí muži a ženy svojimi dobrými činmi a mučeníckou smrťou zhromaždili poklad dobrých skutkov, ktorý cirkev spravuje, a ktorým môže pomôcť hriešnym ľuďom, ak si ho kúpia. Fungovalo to ako banka.

Cirkev sa tvárila, že má špeciálnu banku, v ktorej sú nádherné dobré skutky, a tie môže za peniaze predať ľuďom, ktorí až takých pekných skutkov nie sú schopní. Bol to spôsob, ako získať odpustenie: za peniaze sa oprieť o zásluhy niekoho svätého. Veľa som nad tým premýšľal, modlil som sa, pýtal som sa Boha a študoval dielo apoštola Pavla, Augustína a iných múdrych ľudí. Keď som výsledok svojho hlbokého vnútorného zápasu pribil na dvere chrámu – lebo to bol bežný zvyk, ak ste si chceli podiskutovať, – strhla sa lavína, ľudia všetkých vrstiev a najrôznejšieho postavenia čítali alebo si dávali predčítať, čo som napísal, lebo nie

Muž, ktorý nepoznal internet a nevlastnil žiaden káblik, ale aj tak zmenil svet k lepšiemu. Zahod' svoje káblíky a urob svet krajším!

všetci vedeli v mojej dobe čítať a dievčatá nemuseli chodiť do školy. Až ja som im to vybavil. Považoval som to za nespravodlivé, aby do školy chodili iba chlapci. Nehneváte sa na mňa, však?

A od tej chvíle všetci pozorne sledovali, čo kde poviem a napíšem. Nemali sme ani internet, ani mobily, ani televízor, ani rádio, ale komunikovali sme ako o život. Keď so mnou niekto nesúhlasil, napísal knihu, aby v nej vysvetlil, ako to vníma. A ja som robil to isté. Napísal som neuveriteľné množstvo kníh, bol som totiž napojený na dobrý „zdroj“, a nepotreboval som k tomu ani elektrinu či káblíky, ktorých je váš život plný. Preto zahodte svoje káblíky a zmeňte svet k lepšiemu!

Vo vašej dobe by som svoje výroky zavesil na internet, len mám také zvláštne tušenie, žeby si ich nikto nevšimol. Vo facebookovej dedine by mi to lajtko pár nadšencov a to by asi bolo všetko. V mojej bezelektrovej dobe to spôsobilo revolúciu. Mój nevinný čin zmenil celú spoločnosť, nielen cirkev. Následky toho, čo som spôsobil kvôli svojej úprimnej viere, po hlbokom štúdiu Božieho slova a nekonečných modlitbách, som ani ja sám poriad-

Muž, ktorý nevlastnil žiaden káblik

ne nepochopil a nevedel som to ani doceniť. Všetko sa zbehlo veľmi rýchlo. Až vy ste pochopili, že vám to prinieslo slobodu a demokraciu. Ale ja som naozaj nechcel nič iné, len úprimne povedať, že za najväčší poklad považujem Pána Ježiša Krista, Jeho životný príbeh, smrť na kríži a vzkriesenie. Jedine na Neho sa chcem vo svojom živote spoliehať a urobiť všetko preto, aby sa aj ostatní ľudia mali dobre, aby mali čo jesť, piť, čo si obliecť a mohli sa vzdelávať. Úplne otvorene som povedal, že pred Pánom Bohom sme si všetci rovní. Na moje veľké prekvapenie, nie každý zdieľal moje nadšenie.

S veľkým prekvapením som potom zistil, že som neprišiel na nič nové, lebo už sto rokov predtým mnou o tom hovoril Ján Hus v Čechách. Jeho cirkev vyhlásila za kacíra a upálila. Začal som sa trochu obávať, čo z toho bude, či budú teológovia, biskupi a pápež ochotní so mnou férovo diskutovať. Veľmi rýchlo som pochopil, že nie. Nevieme diskutovať a načúvať iným, sústavne si pretláčame svoje, to, čo nám najviac vyhovuje. Verím a dúfam, že po tých 500 rokoch ste už na tom lepšie a že medzi vami prebiehajú kultivované a láskavé rozhovory. Ako rád by som si s vami podiskutoval. Kam ste sa vy museli za ten čas posunúť!

Slovo má moc! Preto by som vám chcel ako prvé povedať, aby ste si dávali pozor na svoje slová. Môžu strhnúť davy, našťvať inak zmýšľajúcich a spôsobiť vám ozajstné problémy. Ja som mal veľké šťastie, že jedným z mojich priateľov, ktorý sa ma zastal, bol Saské knieža, Fridrich Múdry, ktorý ma v roku 1521 ukryl pod krycím menom rytier Juraj na hrade Wartburg. Tu som preložil Nový zákon z gréčtiny do nemčiny. Keď som to robil, netušil som, že tým pozdvihnem krásu nemeckého jazyka. Veril som, že je veľmi dôležité hovoriť ľuďom o Bohu v jazyku, ktorí im je blízky, a ktorému dobre rozumejú. Predpokladám, že vo vašej káblikovej dobe už s tým nemáte problém a každému hovoríte Božie slovo v jazyku, ktorý má rád.

Verím a dúfam, že sa celým svojím srdcom spoliehate na Pána Ježiša Krista a že v Jeho láske ochotne pomáhate druhým a činíte svet krajším. Sola scriptura, sola gratia, sola fide, solus Christus!

Janette Knežová

Ako čítať Bibliu

Pre mnohých ľudí je čítanie Biblie nudné a bez úžitku. Oni čítajú príliš rýchlo. Je to podobne ako s hmyzom, ktorý sa živí nektarom kvetov. Jeden druh sa trblieta na slnku, ako keby bol osadený drahokamami, vznáša sa z kvetu na kvet a my pritom obdivujeme nádhernú hru farieb pri tomto roji. Na tej istej lúke je aj iný druh hmyzu, v jednoduchých hnedých šatách, všedný a možno aj nepovšimnutý. Neopomenie žiadnu príležitosť, žiadny okvetný kalíšok mu nie je príliš hlboký či skrytý; ba vie otvárať aj tie zatvorené. Veselo bzučí a teší s úspechu, pričom nezbera len pre seba.

Jeho sokovia v pestrom rúchu nemejú pochopenie a trepezlivosť pre také nudné podrobnosti. ale ako končia jedni aj druhí? Tým veselým, nádherné sfarbeným, končí krátky život na jeseň súčasne s kvetmi. Ale tí druhí sedia pekne v teple úľa uprostred voňajúcich zásob, ktoré s takou trepezlivosťou zbierali.

Ku ktorému zástupu patíš ty? K motýľom alebo včelám? Hľadáš verne v Písmach svätých, alebo ich prelietaš len letmo? Dovoľ mi, aby som na teba naliehal, aby si naplnil svoje srdce a myseľ biblickými pravdami, pokým je tvoja pamäť ešte mladá a svieža. Tak, ako tá včielka znáša svoju zásobu na zimu, tak aj ty sa musíš zavčasu starať o svoje srdce a dušu.

C. H. Spurgeon

9. september sa stal poznávacím dňom pre 27 veriacich kalvínov z Košíc. Pod vedením pani farárky **Eriky Domonkošovej** sme sa vybrali spoznávať protestantské kostoly v našom senioráte.

Na rannú modlitbu nás pozvala pani kurátorka **Jolana Zambová** do malého kostolíka v Kazimíri, ktorého pôvodina siahala do 12. storočia. Po Rákócziho povstaní prešiel kostolík pod správu protestantskej cirkvi. Slovanmi Písma sa k nám prihovorila pani farárka Domonkošová. Kazimírski veriaci pre nás potom pripravili pohostenie.

V Nižnom Žipove sa novorekonštruovaný kostol jagal mramorom a vebnou krásou krištálových lustrov. Pôvodný kostol vznikol pred rokom 1667. Na jeho základoch bol v roku 1818 postavený murovaný chrám, ktorý ale 2 krát vyhorel. Po opravách bol znova daný do užívania v r. 1922. Prekrásna renesančná fasáda bola reštaurovaná v r. 1959 a 1989. V minulom roku prebehla dôsledná rekonštrukcia. Výsledkom je moderný interiér aj exteriér celého areálu. Posledných 20 rokov je farárkou pani **Anna Hisemová**. Tam sme sa tiež ponorili do bohoslužby, ktorú pre nás vysluhovala pani farárka. Po bohoslužbe sme sa všetci pobrali na miestnu faru, kde nás už čakalo bohaté pohostenie.

Dobre posilnení slovom i pokrmom sme sa vydali na cestu do Svinice. Pod klenbou stromov sme vystúpili po mnohých schodoch na vršok, kde nás v kostole, ktorého pôvod sa datuje do 12. storočia, privítal pán farár **Pavol Jašo**. Pôsobivo nás oboznámil

s genézou tohto románsko-gotického chrámu s nádhernými nástennými malbami. Výnimočnú hodnotu majú zachované a reštaurované gotické fresky situované na východnej stene interiéru. Značne spustnutý kostol sa dočkal rekonštrukcie v rokoch 1972 až 1979. Tento mohutný kostol je využívaný len príležitostne. Po prehliadke nádvorja kostola sme prešli do súčasného kalvínskeho kostola s farským úradom, posväteným v roku 1998, ktorý postačuje 80-tim veriacim dušiam vo Svinici.

Zo Svinice sme sa previezli do malého reformovaného kostolíka vo Vyšnej Kamenici, ktorý slúži aj evanjelickým veriacim augsburského vyznania v obci. Kostolík je svojim dreveným krížom a klakadlom pre kňaza prispôbený evanjelickému vierovyznaniu. Nádherný drevený vyrezávaný kalich svedčí o tom, že prináleží reformovanej cirkvi. Tunajší cirkevný zbor je najmenším zborom reformovanej cirkvi v našom senioráte.

Posledným zastavením bol kalvínsky kostol v Bysteri. Súčasný murovaný kostol je z roku 1861 a je zmenšeným modelom košického chrámu. Ozvlášťňuje a zároveň ho zdobí aj krásne, ručne tepané zábradlie v priečelí kostola pred organom. Privítala nás tam pani farárka **Marianna Sláviková**. Po východe z kostola nás čakalo chutné občerstvenie.

Naše poznávanie sa v ten deň skončilo, no už teraz sa tešíme na nové, kedy prejdeme po stopách reformácie v michalovskom senioráte.

Hilda Valovičová

Veriaci michalovského seniorátu navštívili Humenné

V dňoch 14. až 17. septembra oslavovalo mesto Humenné 700. výročie od svojej prvej písomnej zmienky o meste. Málo kto však vie, že mesto Humenné bolo hlavným sídlom rodiny Drugethovcov, tiež málo sa vie o tom, že oni boli medzi prvými šľachticmi, ktorí na svojich panstvách začali šíriť reformáciu, a dokonca v Humennom odobrli kostol postavený pre františkánov a spolu s farou ju darovali reformovaným.

Návšteva veriacich v humenskom Drugethovsko-Andrássyovskom zámku a potom v reformovanom kostole len potvrdila historické skutočnosti uvedené v knihe *Drugethovci a reformácia Humenného*, čo napísal farár Ladislav Réz, ktorú pripravujeme v slovenskom preklade na vydanie, a s ktorou boli veriaci zájazd oboznámení. Pani zástupkyňa riaditeľa Vihorlatského múzea **Ivana Strakošová**, ktoré sa nachádza práve v uvedenom zámku, spolu s presbyterkou ECAV filiálky v Humennom, **Valériou Csontosovou**, iba potvrdili uvedené skutočnosti, tak ako sa

Foto: Arpád Csontos

aj jednotlivé artefakty nachádzajú v priestoroch zámku, kde je stála výstava, počínajúc rodinou Drugethovou až po rodinu Andrássyovú.

V reformovanom kostole potom veriacich oboznámil zástupca kurátora **Arpád Csontos** s historickými dokumentmi, ktoré sa

podarilo zachovať, ako aj s pripravovanou knihou na vydanie, Ladislava Réza, ktorú v roku 1974 preložil a na písacom stroji napísal **Vojtech Kováč** a ktorého jednu kópiu nám poskytol bývalý riaditeľ Vihorlatského múzea pán **Lukáč**.

Po obede sa veriaci zúčastnili prehliadky v skanzene, kde v zreštaurovanom drevenom gréckokatolíckom chráme si vypočuli históriu tohoto kostolíka, ktorý bol v Novej Sedlici rozobratý, a znovu postavený tu v skanzene. Ešte si pozreli jednotlivé hospodárske stavby, ktoré sa tu nachádzajú a potom pokračovali v ceste k hradu Podčičva. Ich cesta potom pokračovala do Vranova nad Topľou, do súkromného reformovaného kostola rodiny Bodorovej, kde ich privítal kurátor Achác Bodor. Tento kostolík je najmenší z reformovaných kostolov na Slovensku. Je pamiatkovo chránený. O jeho stavbu sa zaslúžil dedo bratov Bodorovcov

Gábor Bodor, keď po dlhších ťahaniciach s evanjelickými veriacimi o stavbe kostola sa nakoniec rozhodol zafinancovať túto stavbu spolu s evanjelickým veľkostatkárom Pálom Raksányim, v náklade 85 000 korún, ktorý vysvätili 6. septembra 1931.

Arpád Csontos

Seniorátny deň užského seniorátu. Dňa 2. septembra sa konala reformačná slávnosť v Oboríne. Kázňou Božieho Slova slúžil biskup László Fazekas. Počas tohto podujatia došlo k slávnostnému odovzdaniu obnoveného kostola v Ižkoviaciach, kde sa prítomným prihovril a nový kostol predstavil stavbár Gyula Káldi, člen Kuratória Združenia László Telekiho.

Seniorátny deň bratislavského seniorátu. Dňa 3. septembra sa v Šamoríne konala reformačná slávnosť Bratislavského reformovaného seniorátu.

Seniorátny deň komárňanského seniorátu. Komárňanský reformovaný seniorát

Barčianske dedičstvo reformácie

V nedeľu 17. septembra 2017 sa barčiansky reformovaný kostol zaplnil potomkami rodu Barczay v počte vyše 70 ľudí. Rod Barczay patrí k významným rodom v rámci Európy, v súčasnosti je to už 29. generácia rodu. Terajšiu návštevu viedla pani grófka Agnes Szendey z Viedne. Návštevníci pochádzali z USA, Anglicka, Grécka, Rakúska, Nemecka a hlavne z Maďarska (medzi nimi aj hlavný kurátor budapeštianskeho reformovaného zboru Kálvin tér).

V reformovanom kostole vzácnu návštevu privítal miestny duchovný **Pavol Baláz** v nemčine, v angličtine ich privítala jeho dcéra Lea a s históriou kostola i reformovaného cirkevného zboru oboznámila duchovná **Edita Balázová** v maďarskej reči. Pripomenula, že rod Barczay od 11. storočia býval v Barci. Už v roku 1277 bola obec taká významná a početná, že Barczayovci dostali povolenie na stavbu kostola. V roku 1570 rodina prestúpila k reformácii a s nimi sa pridala aj celá obec. Vláda sedmohradských kniežat znamenala pre barčiansku reformovanú cirkev dobu rozmachu. Protireformácia však znamenala veľké oslabenie reformovanej cirkvi. Po 126 rokoch reformovaní ostali bez kostola a fary. Ponižený zbor ref. veriacich sa uchýlil do barczayovskej kúrie, kde im umožnili konať bohoslužby. Tolerančný patent Jozefa II. umožnil postaviť v r. 1795 nový kostol. František Barczay s manželkou daroval veľký kus svojej kuriálnej záhrady ako pozemok na kostol a faru s tým, že pod kostolom bude postavená krypta na pochovávanie členov jeho rodiny. Príkladná viera a skutky rodiny Barczay do dnes žijú vo vedomí cirkevného zboru. A tak návštevníci vďačne spomínali pri prehliadke krypty na verných svedkov.

Na rozlúčku zahral kantor zboru **Pavol Baláz** a naše vďačné spomínanie sme ukončili požehnaním rodu Barczay.

Pavol Baláz

rát usporiadal reformačnú slávnosť dňa 9. septembra.

Podujatie v Českej republike. Dňa 10. septembra v českých Ratibořiciach pri príležitosti reformačnej slávnosti pozdravil prítomných biskup László Fazekas. Na podujatí sa zúčastnil aj generálny kurátor Vince Fekete a synodný radca pre zahraničné styky Attila Palcsó.

Otvorenie akademického roka na teológii. Dňa 14. septembra sa aj biskup našej cirkvi, László Fazekas zúčastnil na otvorení akademického roka na Univerzite Jánoša Selyeho, v rámci ktorého predseda Senátu uviedol do úradu zvoleného rektora Univerzity Györgya Juhásza, a uskutočnila sa aj ordinácia Attilu Lévaiho ako dekana Reformovanej teologickej fakulty UJS.

Znovupočovanie. Generálny kurátor Vince Fekete zastupoval našu cirkev dňa 16. septembra v obci Dolné Obdokovce, kde v rámci slávnostnej spomienky a spomienkovej bohoslužby uložili na posledný odpčinok popol martýra a politika Jánoša Esterházyho.

Odozdanie budovy. Dňa 17. septembra sa po slávnostnej bohoslužbe konalo odovzdanie budovy, ktorá je vo vlastníctve Fizeszu v Košiciach. Táto budova bola obnovená vďaka podpore Maďarskej vlády. Budova bude prevádzkovaná ako reformované kultúrne centrum. Na slávnosti odovzdávania hlásal Božie Slovo biskup našej cirkvi. Prítomným sa prihovril minister ľudských zdrojov Zoltán Balog.

Oficiálna návšteva. Dňa 21. septembra sa na rokovanie na Biskupský úrad v Ko-

márne dostavila delegácia z Úradu premiéra zodpovedná za národnostnú politiku pod vedením zástupca vládneho predstaviteľa Istvána Bujdosá a vedúcej oddelenia Marianny Pathó, s ktorými rokovoval biskup László Fazekas, zástupca biskupa Róbert Géresi a hlavný synodný radca Sándor Molnár o projekte našej cirkvi pre predškolské zariadenia. Po rokovaní si rokujúce strany pozreli miesta budujúcich sa materských škôlok v Martovciach, Chotíne a v Komárne.

Generálny konvent. Generálny konvent mal svoje nasledujúce zhromaždenie dňa 29. septembra v Kluj. Na stretnutí sa zúčastnil aj generálny kurátor Vince Fekete a biskup László Fazekas. Na zasadnutí sa hovorilo o ďalších reformačných príležitostiach k 500. výročiu reformácie, o rozpočte, o možnostiach vyslať duchovných do Západnej Európy, o stave diaspor, o práci Komisií Generálneho konventu, o mládežníckom stretnutí Csillagpont a o živote členských cirkvi.

Reformačná spomienka v Sedmohradsku. Dňa 30. septembra sa biskup László Fazekas a generálny kurátor Vince Fekete zúčastnili na reformačnej slávnosti Sedmohradského reformovaného dištriktu v Kluj, ktorá sa začala slávnostnou bohoslužbou, a pokračovala odovzdaním budovy Protestantického teologického inštitútu, ktorý mohol byť obnovený vďaka podpore Maďarskej vlády. Na slávnosti sa zúčastnil aj premiér Maďarska Viktor Orbán.

KALVÍNSKE HLASY

Úradný orgán Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku. Adresa vydavateľa: Jókaiho 34, 945 01 Komárno. IČO: 00179191.

Vychádza mesačne.

Šéfredaktor: László Fazekas
Redaktori:

Lucia Kis, Andrea Korečková
Preklad a jazyková korektúra:
Erika Domonkošová

Sekretárka a distribútorka: Lucia Kis
Predplatné prijíma každý reformovaný farský úrad i redakcia.

Predplatné na jeden (kalendárny) rok: 3,60 eur.

Distribúciu vykonáva redakcia:
930 10 Dolný Štál 386
E-mail: kh@reformata.sk

Telefón: 031/55 90 141 (zároveň fax i odkazovač).

Redakcia došlé rukopisy nearchivuje a nevracia, vyhradzuje si právo na ich odbornú úpravu.

Tlačiarenská príprava: Lukács Kis
Tlač: Reproffset, Dunajská Streda
ISSN: 1335-3713

Evidenčné číslo: EV 3627/09

GYÖNGYIKE KOVÁCS (1930–2017)

„Dobrý boj som dobojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval.“ Týmito slovami sa 10. augusta 2017 lúčil so zosnulou sestrou Gyöngyike Kováčsovou brat senior Zoltán Orémus, blízky príbuzní, a známi. Sestra Kováčsová sa narodila v roku 1930 a vo veku 87 rokov nasledovala svojho manžela Bartolomeja na večnosť. Bartolomej Kovács bol farárom v bysterskom zbore, keď tu pôsobil v rokoch 1950 až 1962. Spolu vychovali šesť detí, no po chorobe Pán povolával otca rodiny v 54. roku života. Na matku rodiny ostáva tarcha vo výchove, no s pomocou Božou to vo viere žijú. S tou vierou a istotou vo večný život sestra aj odchádza.

Slovensky sa k prítomným smútiacim prihovrila sestra farárka Sláviková z domáceho zboru. Telo nebohej bolo uložené do spoločného hrobu pri kostole reformovaného zboru v Bysteri.

Tibor Bajus